

Brith Granström

Öron-, Näs-, och Halskliniken, Umeå Universitet

Nordisk kongress 2018, Helsingör, Danmark

UMEÅ UNIVERSITET

RELATIONER EFTER BEHANDLING FÖR HUVUD- OCH HALSCANCER

UMEÅ UNIVERSITET

- i Sverige ca 1500/år
- i norra regionen ca 120/år
- påverkar ätande, andning, tal och utseende

Underlätta vägen tillbaka, 2009 – 2011

- ett vårdutvecklingsprojekt vid Norrlands universitetssjukhus, Umeå
- motiv – stödja patienten i återgång till vardagen

Syfte

hur patienter med HHC reflekterar kring sina relationer

och

identifiera gynnsamma och ohälsosamma faktorer i processen att återuppta sina relationer

	N = 131	100 %	Medelvärde
Man	98	75	
Kvinna	33	25	
Ålder			61,74 (35-61+)
Gift/i relation	97	74	
Ensamstående	34	26	

- 131 patienter intervjuades
  - hur såg de på sina relationer? och
  - skulle dessa förändras i och med cancersjukdom?

Gynnsamma faktorer

- stabila relationer skapar en trygg oas
- en engagerad omgivning
- dela bördan och få nya perspektiv på livet

Försvårande faktorer

- bli överbeskyddad och mötas av rädsla

Stabila relationer skapar en trygg oas

”jag tror inte att sjukdomen har påverkat oss; min fru är snäll och har alltid varit snäll” (man, 55)

”mina vänner frågar hur jag mår; jag har inte märkt några förändringar...” (man, 60)

En engagerad omgivning

”min fru och jag har kommit varandra närmare... en annan sorts intimitet... nog var allt bra innan men det finns nu en annan närhet” (man, 78)

”... överraskande nog... ett par kusiner som nu hör av sig flera gånger i veckan, roligt” (kvinna, 63)

Dela bördan och få nya perspektiv på livet

”...får 100 % hjälp från mina föräldrar och min syster” (man, 40)

”...nu kan han sätta på tvätt också” (kvinna, 70)

”upplever att livet stannat upp ett tag här, känner en ökad empati för vännerna” (man, 54)

Bli överbeskyddad och mötas av rädsla

”ibland visar hon för mycket omtanke och hon oroar sig... orkar det eller det?, men det känner jag väl själv!” (man, 62)

”två stycken som aldrig hört av sig... räknade dessa två till vänner”
(kvinna, 63)

”varför tar de avstånd? är de rädda? ...blir ledsen över det” (man, 72)

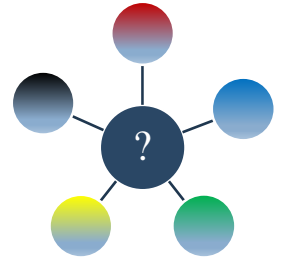

Att återuppta sina relationer

- stabila relationer underlättade i sociala sammanhang
- engagemang ingav känsla av att ingå i ett sammanhang
- stöd fick man genom omtänksamhet och fysisk närhet
- avsaknad av stöd försvårar i socialt umgänge

Att vara öppen om sin sjukdom eller att inte dela cancerresan

- patientens val påverkar omgivningen
- ömsesidig dialog skapar ett Vi
- kommunikation bygger broar

Att tänka på

- många lever i stabila relationer
- några lever i icke hälsofrämjande relationer
- några har inget nätverk

ALLA bör få tillgång till kontaktsjuksköterska som;

- är ett aktivt stöd för att främja dialog
- vågar fråga och vågar möta...
- ...intimitet och sexualitet

Frågor?

UMEÅ UNIVERSITET

CHANGES IN INTIMATE RELATIONSHIPS FOLLOWING TREATMENT FOR HEAD AND NECK CANCER- A QUALITATIVE STUDY

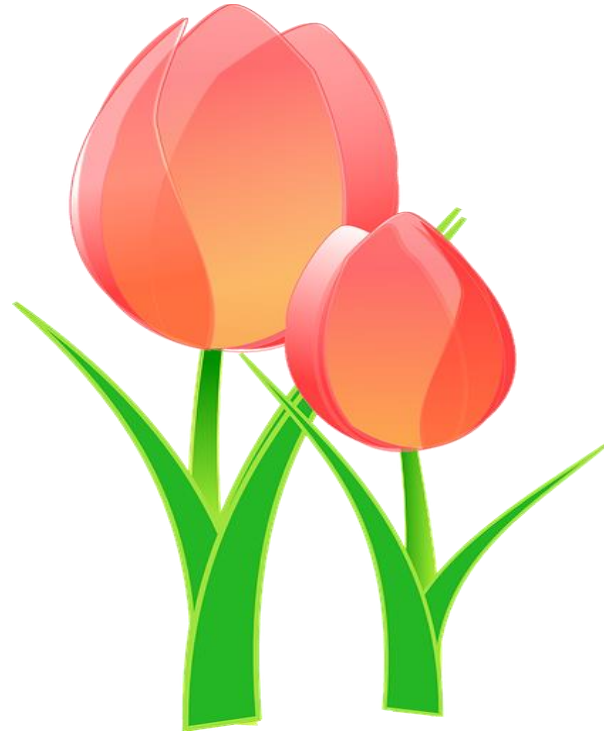
Christina Stenhammar, Joakim Isaksson, Brith Granström, Göran Laurell & Ylva Tiblom Ehrsson (2017)
Changes in intimate relationships following treatment for head and neck cancer—A qualitative study,
Journal of Psychosocial Oncology, 35:5, 614-630, DOI: 10.1080/07347332.2017.1339224

UMEÅ UNIVERSITET

**TACK FÖR
ATT NI
LYSSNADE**

UMEÅ UNIVERSITET